

Decyzja
Prezydium KK
nr 143/25

ws. opinii o poselskim projekcie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” podkreśla, że minimalne wynagrodzenie za pracę stanowi jeden z najważniejszych elementów systemu ochrony pracowników oraz narzędzie zapewnienia godziwego poziomu życia. Jego wysokość i sposób ustalania mają bezpośredni wpływ na sytuację ekonomiczną milionów zatrudnionych oraz na stabilność całego rynku pracy. Z tego powodu wszelkie zmiany w tym obszarze powinny być prowadzone z najwyższą starannością, w sposób transparentny i z poszanowaniem zasad dialogu społecznego.

1. Wątpliwości dotyczące techniki legislacyjnej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę na utrwalającą się praktykę sięgania po tzw. „ścieżkę poselską” w odniesieniu do projektów o dużym znaczeniu społecznym i gospodarczym. Tego rodzaju inicjatywy, zwłaszcza w przypadku skomplikowanych materii prawnych, prowadzą do osłabienia jakości legislacji i ograniczenia realnego udziału partnerów społecznych w procesie stanowienia prawa.

W momencie, gdy projekt rządowy dotyczący minimalnego wynagrodzenia znajduje się już na zaawansowanym etapie prac – na etapie Komitetu Stałego Rady Ministrów – wnoszenie konkurencyjnego projektu poselskiego prowadzi do rozszczepienia ścieżek legislacyjnych, dublowania ocen skutków regulacji (OSR) oraz konsultacji społecznych. Taka praktyka obniża przewidywalność prawa i utrudnia spójną implementację przepisów unijnych.

Powszechne w polskiej praktyce sięganie po „ścieżkę poselską” przy projektach merytorycznie złożonych bywa sposobem na ominięcie rygorów procesu rządowego, w tym opracowania pełnej oceny skutków regulacji. Z perspektywy partnerów społecznych nadużywanie tej ścieżki rozstraja ład legislacyjny: rozjeżdżają się ścieżki konsultacyjne, trudniej o porównywalne OSR, a praktyka „wrzutek” obniża przewidywalność prawa i dialogu społecznego.

Dlatego Prezydium KK apeluje, by wnioskodawcy poselscy – zwłaszcza przy projektach o dużym znaczeniu gospodarczym lub pracowniczym – dobrowolnie stosowali standardy OSR i konsultacji adekwatne do rządowych, w tym zapewniali realny czas na stanowiska i kierowanie projektów do Rady Dialogu Społecznego. Jest to zgodne z rekomendacjami dotyczącymi

„lepszego stanowienia prawa”, które podkreślają znaczenie przejrzystości i udziału obywateli w procesie legislacyjnym.

2. Brak implementacji dyrektywy o adekwatnych wynagrodzeniach minimalnych

Prezydium KK odnotowuje, że odpowiedzialnym za implementację Dyrektywy (UE) 2022/2041 w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej jest Rząd RP. Niemniej jednak – biorąc pod uwagę, że opiniowany projekt dotyczy tej samej materii – Prezydium KK zwraca uwagę na kwestię opóźnienia w jej wdrożeniu.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” wyraża stanowcze niezadowolenie z faktu, że do dnia dzisiejszego nie została terminowo wdrożona wskazana dyrektywa, której termin transpozycji upłynął 15 listopada 2024 r. Brak implementacji narusza zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej wynikające z prawa Unii Europejskiej oraz podważa zaufanie partnerów społecznych do rządu jako gwaranta stabilności i przewidywalności polityki społeczno-gospodarczej.

Związek przypomina, że celem dyrektywy jest zapewnienie godziwego poziomu życia pracownikom oraz wzmocnienie rokowań zbiorowych jako kluczowego mechanizmu kształtowania płac. Zaniechanie ustawodawcze po stronie Rady Ministrów skutkuje utrzymywaniem niepewności po stronie pracowników i pracodawców oraz ryzykiem działań naprawczych wymuszonych na poziomie unijnym.

W szerszym kontekście Unii Europejskiej opóźnienia we wdrażaniu dyrektyw stanowią problem systemowy. Polska nie spełnia celu $\leq 1\%$ deficytu transpozycji, osiągając poziom 1,7% przy średniej unijnej 0,8%. Obecnie kraj ma 17 zaległych dyrektyw, z czego kilka jest spóźnionych o ponad dwa lata, a średnie opóźnienie wynosi 16,9 miesiąca (UE: 11,9). Liczba postępowań dotyczących nietransponowania – 32 – jest najwyższa w całej Unii. To twarde dane, które potwierdzają, że przeciąganie wdrożenia dyrektywy o adekwatnych wynagrodzeniach minimalnych nie jest incydentalne, lecz wpisuje się w utrwalony problem systemowy.

3. Uwagi do projektu poselskiego

Odnosząc się do treści projektu poselskiego, Prezydium KK wskazuje, że w obecnym kształcie projekt pomija kluczowe elementy wymagane dla wiarygodnej implementacji dyrektywy, w szczególności:

- nie przewiduje stałego organu doradczego ds. metodyki i oceny adekwatności,
- nie ustanawia wartości referencyjnej (np. 55% przeciętnego wynagrodzenia jako punktu odniesienia),
- nie ustanawia zasad sprawozdawczości do Komisji Europejskiej.

Brak tych rozwiązań osłabia przejrzystość, porównywalność i zgodność z celami dyrektywy.

Prezydium KK przypomina również, że w toku wstępnego etapu rządowego procesu legislacyjnego zostało już wydane stanowisko Związku w tej sprawie (Decyzja Prezydium KK nr 124/24 ws. projektu ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę).

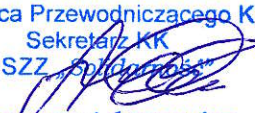
4. Luka ochronna i potrzeba objęcia innych form zatrudnienia minimalnymi gwarancjami

Podkreślenia wymaga również fakt, że ani w projekcie rządowym, ani w przedmiotowym projekcie poselskim nie przewidziano rozwiązań dotyczących tzw. luki ochronnej – brak jest nawet odniesienia do niej w uzasadnieniach. W kontekście wcześniejszych postulatów „Solidarności” przypominamy o konieczności objęcia minimalnymi gwarancjami osób wykonujących pracę w ramach innych form niż stosunek pracy, zwłaszcza tam, gdzie jest ona finansowana ze środków publicznych – w tym w przypadku umów o pomocy przy zbiorach, staży, robót publicznych czy prac interwencyjnych. Prezydium KK ponownie zwraca uwagę na unijną definicję „pracownika” zawartą w dyrektywie, która nie pozostawia państwom członkowskim swobody arbitralnego ograniczania jej w prawie krajowym. Jedynie pełne i zgodne z duchem dyrektywy ujęcie pojęcia pracownika zapewni skuteczną ochronę wszystkich osób świadczących pracę.

Gdańsk, 16 października 2025 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz